

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123202784
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123202784.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: A. A. A., so sídlom B. C. X, XXX XX D. D., správca úpadcu Silverside, a.s. v konkurze, so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava – Ružinov, IČO: 50 052 560, právne zastúpený: advokátska kancelária VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915 proti žalovanému: E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. G. B. XXXX/XX, XXX XX E., o zaplatenie 2.200 eur s príslušenstvom a o zaplatenie zmluvnej pokuty 353,23 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.585,27 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 26.8.2023, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Prešov dňa 23.3.2023 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 2200 eur, istiny v súvislosti s poistením vo výške 121,82 eur, zmluvných úrokov vo výške 1.262 eur, zmluvnej pokuty vo výške 353,23 eur, úrokom z omeškania vo výške 5% zo sumy 894,12 eur od 1.10.2022 do zaplatenia ako aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo špecifikovaných splátok úveru a mesačných nákladov spojených s poistením. Nárok odôvodnil tým, že dňa 1.3.2019 uzatvoril so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 2200 eur s dohodnutým úrokom 19,52 % s dohodnutými pravidelnými peňažnými splátkami vo výške 57,70 eur. Tým, že žalovaný porušil svoje povinnosti, dostal sa omeškaniu so splácaním úveru, preto žalobca vyzval žalovanému výzvou/upomienkou zo dňa 2.5.2019 na zaplatenie dlžnej sumy 61,22 eur. Žalobca zaslal žalovanému aj „poslednú výzvu“ zo dňa 30.5.2019 s upozornením, že môže úver zosplatiť. Uznesenie o vyhlásení konkurzu žalobcu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 29.9.2022 a účinok zosplatenia nastal dňa 30.9.2022 ex lege v zmysle § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.

2. Žalovaný s ak žalobe nevyjadril.

3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 9 a nasl. je zmluva o spotrebiteľskom úvere, na č. I. 15 je upomienka č. 1 zo dňa 2.5.2019, na č. I. 19 je posledná výzva zo dňa 30.5.2019, na č. I. 21 a nasl. je aktuálny predpis splátok úveru k zmluve o predmetnom spotrebiteľskom úvere, na č. I. 23 je zmluva o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver, na č. I.

26 je rozhodnutie o konkurze vo vzťahu k pôvodnému žalobcovi spoločnosti Silverside a.s., na č. I. 48 je oznámenie o zmene správcu spolu s prílohami a vyjadrením vo vzťahu k bonite žalovaného, na č. I. 82 sa nachádza odpoveď žalobcu na výzvu vo vzťahu k výške splatenej sumy čo sa týka záväzkového vzťahu, pričom zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 1.3.2019 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 2200 eur s dohodnutým úrokom 19,52 % s dohodnutými pravidelnými peňažnými splátkami vo výške 57,70 eur, RPMN vo výške 20,70 %, priemerná RPMN vo výške 11,66 %. Celková čiastka úveru činila 3.462 eur, ktorú sa zaviazal žalovaný zaplatiť v 60 mesačných splátkach.

5. Z čl. IX bod 1 plynie cit.: „Ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

6. Z čl. XII bod 3 veta prvá: „Súčasťou tejto Zmluvy je aj Sadzobník poplatkov, ktorý Dlžník preberá pri podpise tejto Zmluvy.“

7. Z detailu pohybu na účte veriteľa plynie, že dňa 1.3.2019 bola odoslaná suma 2200 eur.

8. Na výzvu súdu vo vzťahu k skúmaniu bonity, žalobca podaním z 12.5.2023 uviedol, že priemerný čistým mesačný príjem žalovaného bol v rozhodnom čase 407,80 eur, minimálne výdavky 205,07 eura, pravidelné výdavky predstavujú sumu 304,07 eur, rezerva 40,55 eur a voľné zdroje spotrebiteľa predstavovali sumu 63,18 eur.

9. Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 5.6.2023, ktoré nebolo rozporované žalovaným, vyplýva, že žalovaný nepoukázal na splatenie spotrebiteľského úveru žiadnu sumu, t. j. 0 eur.

10. Na pojednávaní konanom 5.9.2023 v neprítomnosti žalovaného právny zástupca žalobcu uviedol, že poukazuje v celom rozsahu na písomné vyhotovenie žaloby ako aj následne vyjadrenia, ktoré tvoria súčasť spisu. Navrhol žalobe vyhovieť v celom rozsahu, v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania v rozsahu 100%, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

.

11. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

12. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods.1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods.2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

17. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
- s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
- t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
- u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,
- v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,
- w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

19. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

21. Podľa § 53a OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

22. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

23. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

24. Podľa §1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády“), ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

25. Podľa § 3 nariadenia vlády, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Podľa § 3a ods. 1 nariadenia vlády, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu^{2a}) pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

27. Podľa § 3a ods. 2 nariadenia vlády, za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

28. Úpadca je poskytovateľom úverov v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaný je fyzická osoba, ktorá neuzatvoril predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Predmetný vzťah je preto potrebné v zmysle citovaných ustanovení § 52 a nasl. OZ posudzovať ako vzťah spotrebiteľský, kde žalobca vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaný v pozícii spotrebiteľa. Napokon uvedené je zrejme aj z označenia Zmluvy a existencia spotrebiteľského vzťahu nebola medzi stranami sporná.

29. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

30. Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z. z. ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa

alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

31. Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As XX/XXXX - G. kasačného soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácat úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácat. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

32. Súd prvej inštancie podrobil preskúmanie prejednávanej veci nielen z pohľadu pozitívneho, ale aj z pohľadu jusnaturalistického, najmä cez prizmu dobrých mravov. Len na margo súd prvej inštancie poukazuje na fakt, že k inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný.

33. Dobré mravy netvoria spoločenský normatívny systém, ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnych situácií zodpovedajúcim všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti, poctivého správania a dobra. Dobré mravy sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť vystihujú podstatné historické tendencie, sú uznávané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných.

34. Občiansky zákonník, ani iný predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok spoločnosti a zákonodarca ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z toho vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu, a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenie zmluvných strán, nie je smerodajné v tom, či nimi uzavretá zmluva je v súlade s dobrými mravmi, alebo nie. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. augusta 2008, sp. zn. 16Co/152/2008).

35. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

36. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

37. Čo sa týka zamietavého výroku (II. výrok tohto rozsudku), súd prvej inštancie konštatuje, že konanie žalobcu spočívajúce v nenáležitom skúmaní bonity klienta je možné posúdiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Z podkladov predložených samotným žalobcom vo vzťahu k bonite žalovaného skúmanej žalobcom, okrem popisu úveru vyplýva, že žalovaný uviedol určité údaje žalobcovi, ktoré tento bez ďalšieho akceptoval.

38. V civilnom procese platí tzv. prejednacía zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a

každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

39. Žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z..

40. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom, tak aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať.

41. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

42. Súd prvej inštancie preto takéto formulárové, ba priam ľahkovážne, skúmanie bonity dodávateľom u spotrebiteľa vyhodnotil za v rozpore s dobrými mravmi, všetko v kontexte len žalovaným uvedenými mesačnými finančnými výdavkami, a preto žalobu čiastočne aj kvôli nedostatočnému skúmaniu bonity v prevyšujúcej časti zamietol.

43. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 2200 eur, pričom nebolo rozporované, že žalovaný neuhradil na úver žiadnu sumu.

44. Žalovanému ako spotrebiteľovi bol poskytnutý úver s úrokom vo výške 19,52 %, čo plynie z obsahu Zmluvy.

45. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere v marci 2019 (nové obchody) so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov bola úroková sadzba 4,71 % p. a. Je teda nepochybné, že ročná sadzba úroku dohodnutého v Zmluve (19,52%) v súdnej veci priemernú úrokovú sadzbu poskytovanú v tomto období bankami prevyšuje viac ako štvornásobne.

46. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

47. V predmetnom spore boli v Zmluve dojednané neprímerané vysoké úroky, výška ktorých odporuje dobrým mravom, preto je s poukazom na ust. §39 OZ Zmluva v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

48. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia súdov cit.: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014)

49. Súd v ďalšom poukazuje na rozhodnutia súdov pri posudzovaní výšky úrokov a najvyššej prípustnej odplaty v zmysle ust. § 53 ods. 6 OZ, v zmysle ktorých cit.: „Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a ani iný predpis, účinný ku dňu uzavretia zmluvy, neobsahoval ustanovenia o tom, do akej konkrétnej výšky možno dojednať zmluvné úroky, prípadne ďalšie poplatky, predstavujúce celkovú odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov. V prípade, ak sa jedná o poskytnutie finančných prostriedkov spotrebiteľovi, určité hranice vyplývajú z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy. Existencia citovaného ustanovenia však neobmedzuje okresný súd z možnosti posudzovania výšky dojedanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru aj cez prizmu dobrých mravov. Nemožno totiž opomenúť, že dobré mravy sú pojmom inherentným s právnym poriadkom, nakoľko samotné dobré mravy len dopĺňajú písané normy pozitívneho práva o vyvážený a spravodlivý širší rámec založený na analýze oprávnených záujmov. Stoja na úrovni nepísaného práva, ktorého hlavné zložky predstavujú všeobecné právne zásady a všeobecne uznávané normy morálky. Systém pozitívneho práva je tak zabezpečený všeobecnou dimenziou spravodlivosti. V zmysle uvedeného sa aj na výšku odplaty za poskytovanie finančných prostriedkov je potrebné pozeráť nielen z hľadiska platnosti jej dojednaní v zmysle účinného zákonného ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, či nariadenia vlády, ale aj z hľadiska toho, či takto dojednaná odplata v podobe úrokov z úveru neodporuje všeobecnej predstave primeranosti zachovania základných zásad, na ktorých je občianske právo postavené, t. j. okrem iného i na zachovaní zásady ekvity. Pritom platí, že neprímerane vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku treba predovšetkým porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období. Zo znenia citovaného ustanovenia tak možno vyvodíť, že určujúcim kritériom primeranosti odplaty v rámci spotrebiteľskej zmluvy je obvyklosť tejto odplaty na finančnom trhu, ktorú obvyklosť je možné posudzovať len s ohľadom bežných prax inštitúcií poskytujúcich úverov v porovnateľných výškach a za porovnateľných podmienok. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31.5.2018)

50. „K odvolacej námietke žalobcu odvolací súd uvádza, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevylučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevylučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co404/2017 zo dňa 31. mája 2018. Súčasne je v tomto prípade potrebné poukázať na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. XX/XXXX Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva §

53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevyklučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobým judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požíčavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednaní spotrebiteľskej zmluvy.“ (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

51. „Odvolací súd uvádza, že od 1.6.2010 bola urobená zmena v Občianskom zákonníku v § 53 ods. 6, z ktorého vyplýva, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov nesmie odplata podstatne prevyšovať obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v rámci novelizácie uvedeného zákonného ustanovenia bolo navrhované úplné iné znenie tohto zákonného ustanovenia a to tak ako bolo v konečnom dôsledku prijaté. V súvislosti aj s novelizáciou zákona o spotrebiteľských úveroch bol zákonom č. 129/2010 zrušený administratívny strop odplaty pri spotrebiteľských úveroch spolu so zrušením zákona č. 258/2001 Z.z. Napokon prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy - ukazovateľa z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu pokiaľ ide o výšku odplaty, lehoty splatnosti, spôsob zabezpečenia, objemy poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytnutú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To však neznamená, že by súd aj v takomto prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka v spojení aj s § 3 Občianskeho zákonníka. Bolo preto možné aj v danej veci na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebiteľských úveroch v obdobných prípadoch (napr. rozhodnutie Krajského súdu Bratislava 14Co/262/2014 z 15.3.2016).“ (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3CoCsp/233/2019 z 14.10.2020).

52. „Aplikáciu § 3 OZ nevyklučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019).

53. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 12,54 %, teda prekročenie tejto úrokovvej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 6 rokov, o skoro 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020).

54. „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu,

sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac

ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 17,70 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2018 pri úveroch od 1 do 5 rokov vo výške 5,26 % ročne o viac ako trojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka). (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24.6.2021).

55. Keďže je Zmluva neplatná v časti úrokov, žalobca má právo len na vrátenie istiny úveru, ktorej splatnosť bola dohodnutá priamo v zmluvných podmienkach Zmluvy obsahujúcej splátkový kalendár istiny, úrokov aj poplatkov. Ku dňu vydania rozhodnutia súdu bola uhradená pohľadávka do výšky 0 eur, ostalo teda na istinu žalovanému uhradiť 1.585,27 eur, čo predstavujú splátky (53 splátok k 25.8.2023 v zmysle predpisu splátok na č. l. 21 a nasl. spisu) splatné do dňa vyhlásenia predmetného rozsudku (5.9.2023), pričom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

56. Žalobcovi bolo dôvodné priznať aj úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti splatných splátok istiny podľa splátkového kalendára.

57. Žalobca si žalobou síce uplatňoval úroky z omeškania odo dňa zročnosti nezaplatených splátok. Súd však nepriznal úroky z omeškania žalobcovi od zročnosti jednotlivých prisúdených splátok, ale z celej sumy predstavujúcej súhrn týchto nezaplatených splátok, vo vzťahu ku ktorému však splatnosť nastala až splatnosťou posledne priznanej splátky, teda splátky splatnej 25.8.2023 a preto súd úroky z omeškania priznal z celej prisúdenej sumy od nasledujúceho dňa, teda od zročnosti poslednej priznanej splátky tak ako je uvedené vo výroku rozsudku. Žaloba teda bola čiastočne zamietnutá aj ohľadom úrokov z omeškania.

58. V zmysle žalobcom predloženej platobnej disciplíny žalovaného je zrejmé, že žalovaný neuhradil na úver žiadnu sumu. K zosplateniu podľa tvrdenia samotného žalobcu došlo 30.9.2022, teda je nechybné, že zosplatenie bolo vykonané v rozpore so zákonom, keďže žalovaný nebol v omeškani s úhradou dlhu (istiny) v súlade s vyššie uvedenými závermi (v dôsledku neplatnosti dohody o úroku). Preto na zosplatenie súd neprihliadal, ale vychádzal z údajov uvedených v amortizačnej tabuľke (splátkovom kalendári).

59. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

60. OZ obsahoval v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 OZ. Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp 19/2021).

61. Zmluvná pokuta ako zmluvná podmienka bola posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí. OZ navyše normuje zákaz ich ďalšieho používania (§ 53a OZ).

62. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou 5Csp/99/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/23/2020 zo dňa

29.04.2021 bolo výrokom rozhodnuté, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 21.12.2017 uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným (spol. Silverside, a.s.) uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení : „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“, a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení : „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.

63. Aj napriek skutočnosti, že si žalobca uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 10%, súd sa musel zaoberať zmluvným dojednaním, z ktorého je nepochybné dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 12% a dospel k záveru, že takéto dojednanie odporuje nariadeniu vlády. Zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (12 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%), preto je uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom a v zmysle § 39 OZ je takto dojednaná zmluvná podmienka absolútne neplatná.

64. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/136/2018 z 15.11.2018: „Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie uvedený výklad žalovaného o zmluvnej pokute nezdiera. Ustanovenie 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z. ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Irelevantné je tvrdenie žalovaného, že zmluvná pokuta sama o sebe nikdy neprevýši hranicu trojnásobku zákonného úroku z omeškania v zmysle bodu 11.3, keďže na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (14,6 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%) a odvolací súd preto súhlasí s tým, že zmluvná podmienka uvedená v článku 11 je v rozpore so zákonom. Lepšiu situáciu žalobcovi neprivedie ani tvrdenie, že dodržanie zákonom stanovenej hornej hranice sankcií je možné napríklad tým, že si nebude uplatňovať celý úrok z omeškania, ale iba jeho časť. Takéto následné zvažovanie krokov veriteľa, ku ktorým musí dôjsť, aby bola naplnená litera zákona je pre spotrebiteľa neprijateľné. Spotrebiteľ musí byť už v čase uzatváranie zmluvy oboznámený s presnou výškou zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, ktoré si v prípade nesplnenia svojich povinností bude môcť veriteľ od neho vymáhať. Povinnosť dojednať zmluvnú pokutu určením jej výšky alebo určením spôsobu jej určenia je zákonná požiadavka určenou priamo v ust. § 544 ods. 2 Obč. zákonníka a vyššie uvedený spôsob určenia, resp. výpočtu zmluvnej pokuty v Zmluve o spotrebiteľskom úvere tejto požiadavke nezodpovedá, pretože je neurčité a nejasné. Nehovoriac o tom, že od takéhoto neurčitého zmluvného ustanovenia veriteľ odvodzoval aj celkovú výšku pohľadávky, ktorú si voči veriteľovi uplatňoval dohodou o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd zároveň upriamuje pozornosť na to, že ustanovenie § 3a ods. 3 nar. prichádza do úvahy len v prípade, ak je splnená podmienka uvedená v odseku 1, teda, ak súčet sankcií neprevyšuje priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne neprevyšuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády, tak len v tomto prípade platí, že ak podľa tohto pravidla určené sankcie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie je možné uplatňovať len do výšky úrokov z omeškania podľa nariadenia. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti za vecne správne.“

65. Pokiaľ žalobca v podanej žalobe z vlastnej vôle ponížil sumu zmluvnej pokuty z 12% na 10%, súd poukazuje v tomto smere na judikatúru Súdného dvora Európskej únie, v zmysle ktorej nemožno obsah neprijateľnej zmluvnej podmienky moderovať cit.: „Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la H. I. para

la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.“

66. Majúc na zreteli uvedené súd žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty s príslušenstvom ako nedôvodný zamietol.

67. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

68. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok I. proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok B. a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Súd so zreteľom na uvedené dôvody neplatnosti zmluvných podmienok už ďalšími dôvodmi nezaoberal.

69. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

70. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

71. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalovaný mal v konaní väčšinový úspech, avšak mu v konaní žiadne trovy konania nevznikli, preto mu ich náhradu nepriznal, prevažne neúspešný žalobca na ich náhradu nemá právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.